

PRAWO WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Teoria i praktyka

redakcja naukowa Joanna Sieńczyło-Chlabicz

Wolters Kluwer

PRAWO WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Teoria i praktyka

redakcja naukowa Joanna Sieńczyło-Chlabicz

Monika Nowikowska, Magdalena Rutkowska-Sowa
Joanna Sieńczyło-Chlabicz, Zofia Zawadzka

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 10 września 2021 r.

Recenzent

Prof. dr hab. Andrzej Matlak

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Joanna Ośka

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne fragmenty opracowały:

Monika Nowikowska – cz. I rozdz. I, II, IX, XI, XIII; cz. II rozdz. VI pkt 2–4, VII

Magdalena Rutkowska-Sowa – cz. II rozdz. I, II, III, V, VI pkt 1, 5–13; VIII, IX;

cz. III rozdz. I

Joanna Sienńczyło-Chlabicz – cz. I rozdz. III, IV, VI, VIII pkt 5,9, X;

cz. II rozdz. IV; cz. III rozdz. II, III pkt 1–4, 7, 8

Zofia Zawadzka – cz. I rozdz. V, VII, VIII pkt 1–5.10, z wyjątkiem pkt 5.9, XII,

XIV, XV; cz. III rozdz. III pkt 5, 6

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-520-4

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19; e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	31
---------------------	----

Część I

PRAWO AUTORSKIE I PRAWA POKREWNE

Rozdział I

Pojęcie i źródła prawa autorskiego. Rola Trybunału Sprawiedliwości UE w kształtowaniu wykładni norm prawa autorskiego

1. Prawo autorskie w Polsce	41
1.1. Pojęcie prawa autorskiego	41
1.2. Systemy prawa autorskiego	44
1.3. Modele prawa autorskiego	45
2. Zasady prawa autorskiego	46
3. Prawo autorskie w ujęciu międzynarodowym	49
3.1. Konwencja berneńska	49
3.2. Konwencja rzymska	52
3.3. Porozumienie TRIPS	54
3.4. Traktat WIPO o prawie autorskim	55
3.5. Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach	56
4. Prawo autorskie w Unii Europejskiej	58
4.1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	58
4.2. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej	62
4.3. Dyrektywy jako instrument harmonizacji prawa autorskiego	63
4.4. Rola Trybunału Sprawiedliwości w kształtowaniu wykładni norm prawa autorskiego	67

Rozdział II

Utwór jako przedmiot prawa autorskiego	73
1. Pojęcie utworu w prawie polskim	73
2. Przesłanka oryginalności utworu. Własna twórczość intelektualna jako przesłanka uznania wytworu za utwór w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości	75

2.1. Przesłanka oryginalności utworu	75
2.2. Własna intelektualna twórczość jako przesłanka uznania wytworu za utwór w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości	76
3. Przesłanki uznania wytworu intelektualnego za utwór w polskim prawie autorskim	77
3.1. Działalność twórcza	78
3.2. Indywidualny charakter	81
3.3. Utwór jako rezultat pracy człowieka	84
3.4. Ustalenie utworu	85
3.5. Ustalenie a utrwalenie utworu	86
3.6. Inne przesłanki uznania wytworu intelektualnego za utwór	88
3.6.1. Subiektywna nowość	88
3.6.2. Doniosłość kulturowa	89
4. Wytwory sztucznej inteligencji a utwór w rozumieniu prawa autorskiego ...	90
5. Okoliczności niemające znaczenia dla kwalifikacji danego wytworu jako utworu	91
6. Brak ochrony idei, procedur i metod	94
7. Katalog utworów	95

Rozdział III

Wyłączenia z ochrony prawa autorskiego	102
1. Wyłączenia z ochrony prawa autorskiego	102
1.1. Katalog wyłączeń z art. 4 pr. aut. Wyłączenia w ujęciu historycznym ...	102
1.2. Wykładnia art. 4 pr. aut. w zakresie wyłączeń z ochrony prawa autorskiego	104
2. Akty normatywne lub ich urzędowe projekty	105
3. Urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole	106
4. Opisy patentowe i ochronne	110
5. Proste informacje prasowe	112

Rozdział IV

Podmiot praw autorskich. Inne niż twórca podmioty. Rodzaje utworów	115
1. Twórca jako podmiot praw autorskich	115
1.1. Zasada przysługiwania w sposób pierwotny praw autorskich na rzecz twórcy	115
1.2. Status twórcy	116
1.3. Problem autorstwa utworów stworzonych przez sztuczną inteligencję	117
1.4. Rezolucje Parlamentu Europejskiego dotyczące sztucznej inteligencji i robotyki	118
1.5. Domniemanie autorstwa	119
2. Inne niż twórca podmioty praw autorskich	120
2.1. Podmioty autorskich praw majątkowych inne niż twórca – uwagi ogólne	120

2.1.1. Producent lub wydawca jako podmioty pierwotnie uprawnione z tytułu autorskich praw majątkowych do utworu zbiorowego ...	121
2.1.2. Pracodawca jako podmiot pierwotnie uprawniony w zakresie autorskich praw majątkowych do programu komputerowego stworzonego w ramach stosunku pracy	122
3. Utwory samoistne i niesamoistne – uwagi ogólne	123
4. Utwory zależne	124
4.1. Pojęcie i istota utworu zależnego	124
4.2. Opracowanie cudzego utworu jako przedmiot prawa autorskiego	126
4.3. Rozporządzanie i korzystanie z opracowania	126
4.4. Charakter zezwolenia na wykonywanie zależnych praw autorskich	127
5. Utwory inspirowane	128
6. Utwory współautorskie	129
6.1. Pojęcie utworu współautorskiego i status współtwórcy	129
6.2. Twórczy i nietwórczy charakter wkładów a powstanie utworu współautorskiego	130
6.3. Przesłanki powstania utworu współautorskiego	131
6.4. Rodzaje utworów współautorskich	132
6.5. Prawa autorskie do utworu współautorskiego	133
6.6. Wykonywanie prawa autorskiego do całości utworu współautorskiego	134
7. Utwory połączone	135
7.1. Pojęcie utworu połączonego i jego powstanie	135
7.2. Wykonywanie prawa autorskiego do utworu połączonego jako całości	136
8. Utwory zbiorowe	137
8.1. Pojęcie i istota utworu zbiorowego	137
8.2. Producent lub wydawca jako podmiot pierwotnie uprawniony z tytułu autorskich praw majątkowych do utworu zbiorowego	138
8.3. Argumenty uzasadniające nabycie w sposób pierwotny autorskich praw majątkowych do utworu zbiorowego przez wydawcę lub producenta ...	139
8.4. Prawo do tytułu utworu zbiorowego	140
9. Utwory pracownicze	141
9.1. Pojęcie i przesłanki stwierdzenia pracowniczego charakteru utworu	141
9.2. Nabycie autorskich praw majątkowych do utworów pracowniczych – uwagi ogólne	142
9.3. Nabycie autorskich praw majątkowych do utworu pracowniczego przez pracodawcę z chwilą przyjęcia utworu	143
9.4. Zakres nabycia autorskich praw majątkowych przez pracodawcę	144
9.5. Skutki prawne przyjęcia utworu przez pracodawcę	145
9.6. Skutki niewywiązania się przez pracodawcę z obowiązku rozpowszechnienia utworu	145

10. Podmiot praw autorskich do twórczości studentów i doktorantów	146
10.1. Uwagi ogólne	146
10.2. Uprawnienia uczelni w zakresie pierwszeństwa publikacji pracy dyplomowej studenta	147
10.3. Uprawnienia uczelni oraz innych podmiotów w zakresie korzystania z utworów stworzonych przez studentów i doktorantów	148
10.4. Uprawnienia ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki jako organu nadzorującego szkolnictwo wyższe w odniesieniu do prac dyplomowych i rozpraw doktorskich	149

Rozdział V

Autorskie prawa osobiste	151
1. Pojęcie i cechy autorskich praw osobistych	151
1.1. Uwagi ogólne	151
1.2. Cechy autorskich praw osobistych	152
2. Autorskie prawa osobiste a prawa do dóbr osobistych prawa cywilnego	154
3. Autorskie prawa osobiste z art. 16 pr. aut. Treść i naruszenie	155
3.1. Katalog autorskich praw osobistych z art. 16 pr. aut.	155
3.2. Prawo do autorstwa utworu	156
3.3. Prawo do oznaczenia utworu nazwiskiem lub pseudonimem albo udostępniania go anonimowo	157
3.4. Prawo do integralności utworu	157
3.4.1. Istota prawa do integralności utworu	157
3.4.2. Prawo do nienaruszalności treści i formy utworu	158
3.4.3. Zmiany spowodowane oczywistą koniecznością, którym twórca nie miałby słusznej podstawy się sprzeciwić	160
3.4.4. Prawo do rzetelnego wykorzystania utworu	162
3.5. Prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności	163
3.6. Prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu	164
4. Autorskie prawa osobiste wynikające z innych przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych	167
4.1. Uwagi ogólne	167
4.2. Prawo dostępu do dzieła	168
4.3. Prawa twórcy w przypadku podjęcia decyzji o zniszczeniu oryginalnego egzemplarza utworu plastycznego	169
4.4. Prawo odstąpienia od umowy lub jej wypowiedzenia ze względu na istotne interesy twórcy	170
5. Ghostwriting a prawo do autorstwa utworu	172
5.1. Pojęcie i istota ghostwritingu	172
5.2. Przykłady ghostwritingu	172
5.3. Dopuszczalność ghostwritingu	173

Rozdział VI

Plagiat w uczelniach wyższych	174
1. Pojęcie plagiatu	174
2. Istota plagiatu	176
3. Rodzaje plagiatu	176
3.1. Plagiat jawny i ukryty	176
3.2. Rodzaje plagiatu ukrytego	178
4. Plagiat w uczelniach wyższych	179
5. Autoplgiat	181
6. Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i przepisach innych ustaw	183
6.1. Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli akademickich	183
6.2. Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów i doktorantów	187
7. Odpowiedzialność karna z tytułu popełnienia plagiatu	189
7.1. Uwagi ogólne dotyczące odpowiedzialności karnej na podstawie art. 115 ust. 1 pr. aut.	189
7.2. Obligatoryjne przesłanki stwierdzenia przestępstwa plagiatu polegającego na przywłaszczeniu autorstwa utworu	191
8. Odpowiedzialność cywilna z tytułu plagiatu	192

Rozdział VII

Autorskie prawa majątkowe	195
1. Pojęcie i charakter autorskich praw majątkowych	195
2. Treść autorskich praw majątkowych	196
2.1. Katalog autorskich praw majątkowych	196
2.2. Prawo do korzystania z utworu	197
2.3. Prawo do rozporządzania utworem	197
2.4. Prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu	198
3. Pola eksploatacji	198
3.1. Pojęcie i katalog pól eksploatacji	198
3.2. Kryteria wyodrębniania pól eksploatacji	200
4. Prawo do publicznego udostępnienia utworów w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości	201
5. <i>Droit de suite</i> i opłaty renumeracyjne	203
5.1. <i>Droit de suite</i>	203
5.2. Opłaty renumeracyjne	205
6. Czas trwania autorskich praw majątkowych	209
7. Dziedziczenie autorskich praw majątkowych do utworu	211

Rozdział VIII

Ograniczenia treści autorskich praw majątkowych	215
1. Dozwolony użytek chronionych utworów – pojęcie, istota i rodzaje	215

2. Trzystopniowy test z art. 35 pr. aut.	216
3. Obowiązki w zakresie korzystania z utworów w ramach dozwolonego użytku	217
4. Dozwolony użytek osobisty	218
4.1. Dozwolony użytek osobisty – pojęcie	218
4.2. Przesłanki dopuszczalności korzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku osobistego	219
4.3. Wyłączenia z dozwolonego użytku osobistego	221
5. Dozwolony użytek publiczny	222
5.1. Uwagi ogólne	222
5.2. Prawo cytatu	222
5.2.1. Pojęcie cytatu	222
5.2.2. Przesłanki i cele dozwolonego cytatu	223
5.2.3. Korzystanie z utworu na potrzeby parodii, pastiszu i karykatury	226
5.2.4. Niezamierzone włączenie utworu do innego utworu	227
5.3. Memy internetowe a prawo cytatu	228
5.3.1. Memy internetowe – pojęcie i istota	228
5.3.2. Prawnoautorska kwalifikacja memu internetowego	228
5.3.3. Memy internetowe a prawo cytatu	229
5.4. Licencje dla celów naukowych i dydaktycznych	230
5.4.1. Licencja na potrzeby zilustrowania treści przekazywanych w celach dydaktycznych lub w celu prowadzenia działalności naukowej (art. 27 pr. aut.)	230
5.4.2. Licencja na wykorzystanie cudzych utworów w podręcznikach, wypisach i antologiach (art. 27 ¹ pr. aut.)	233
5.5. Licencja na rzecz bibliotek, uczelni, instytucji oświatowych, badawczych i naukowych, muzeów i archiwów	234
5.6. Publiczne odtwarzanie programu radiowego lub telewizyjnego	236
5.6.1. Uwagi ogólne	236
5.6.2. Publiczne odtwarzanie utworu w orzecznictwie unijnym	236
5.6.3. Publiczny odbiór nadawanych utworów w orzecznictwie sądów polskich	238
5.7. Przedruk	240
5.8. Dozwolony użytek utworów osieroconych	242
5.8.1. Uwagi ogólne	242
5.8.2. Pojęcie utworu osieroconego	243
5.8.3. Konstytutywne cechy utworów osieroconych	245
5.8.4. Instytucje upoważnione do korzystania z utworów osieroconych	246
5.8.5. Zakres dozwolonego korzystania z utworów osieroconych	246
5.8.6. Staranne poszukiwanie	247
5.8.7. Wygaśnięcie statusu utworu osieroconego	248

5.9.	Utworky niedostępne w handlu	248
5.10.	Inne formy dozwolonego użytku publicznego	250
5.10.1.	Katalog innych form dozwolonego użytku publicznego	250
5.10.2.	Tymczasowe zwielokrotnianie utworu	251
5.10.3.	Utrwalanie utworów przez organizacje radiowe i telewizyjne (nagrania efemeryczne i archiwalne)	252
5.10.4.	Dozwolony użytek utworów podczas ceremonii religijnych i oficjalnych uroczystości	253
5.10.5.	Dozwolony użytek utworów plastycznych	253
5.10.6.	Dozwolony użytek w zakresie rozpowszechniania utworu ...	255
5.10.7.	Korzystanie z utworów dla dobra osób niepełnosprawnych ...	256
5.10.8.	Korzystanie z utworów dla celów bezpieczeństwa publicznego i na potrzeby postępowań	257
5.10.9.	Korzystanie z utworów w celu reklamy wystawy lub publicznej sprzedaży	259
5.10.10.	Korzystanie z utworów w związku z prezentacją lub naprawą sprzętu	259

Rozdział IX

Regulacje szczególne dotyczące programów komputerowych i utworów audiowizualnych

1.	Pojęcie i elementy programu komputerowego	260
1.1.	Pojęcie programu komputerowego	260
1.2.	Elementy programu komputerowego	261
1.2.1.	Algorytmy	262
1.2.2.	Kody	262
1.2.3.	Interfejsy	262
1.3.	Struktura programu komputerowego	264
1.3.1.	Elementy twórcze programu komputerowego	265
1.3.2.	Elementy nietwórcze programu komputerowego	265
2.	Zasady autorskoprawnej ochrony programów komputerowych	267
3.	Podmiot praw autorskich do programu komputerowego	267
4.	Autorskie prawa osobiste twórcy programu komputerowego	269
5.	Treść autorskich praw majątkowych do programu komputerowego	270
6.	Ograniczenia autorskich praw majątkowych do programu komputerowego. Uprawnienia legalnego dysponenta programu komputerowego	272
6.1.	Zwielokrotnianie i modyfikacja programu komputerowego	273
6.2.	Sporządzanie kopii zapasowej	274
6.3.	Obserwowanie, badanie i testowanie funkcjonowania programu komputerowego	275
6.4.	Dekompilacja programu komputerowego	276
7.	Wyłączenia dozwolonego użytku w odniesieniu do programów komputerowych	278

8. Usuwanie lub obchodzenie technicznych zabezpieczeń programu	279
9. Umowy licencyjne na korzystanie z programów komputerowych	280
10. Pojęcie utworu audiowizualnego	282
11. Rodzaje utworów audiowizualnych	284
12. Współtwórcy utworu audiowizualnego	285
13. Uprawnienia producenta utworu audiowizualnego	287
14. Czas trwania autorskich praw majątkowych do utworu audiowizualnego	290
15. Prawa współtwórców i artystów wykonawców wynikające z rozpowszechniania utworu audiowizualnego	291

Rozdział X

Umowy autorskoprawne	294
1. Umowy autorskoprawne – uwagi ogólne	294
2. Zasada wolności kontraktowej i jej ograniczenia w prawie autorskim	295
2.1. Zasada swobody umów w prawie autorskim – uwagi ogólne	295
2.2. Zasada specyfikacji w umowie pól eksploatacji utworu	296
2.2.1. Obowiązek wskazania pól eksploatacji	298
2.2.2. Wykładnia na korzyść twórcy utworu wątpliwości w zakresie uprawnień przysługujących stronom umowy	298
2.2.3. Prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu na każdym polu eksploatacji	299
2.3. Zakaz obejmowania umową nieznanych w chwili jej zawierania pól eksploatacji utworu	299
2.4. Zakaz zawierania umów w części dotyczącej wszystkich utworów lub wszystkich utworów określonego rodzaju tego samego twórcy mających powstać w przyszłości	300
2.5. Zakaz zbycia i zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia	300
2.6. Nakaz zawierania umów przenoszących autorskie prawa majątkowe i umów licencyjnych wyłącznych w formie pisemnej pod rygorem nieważności	300
3. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych	301
3.1. Pojęcie i charakter umowy	301
3.2. Forma i treść umowy	301
3.3. Przejście autorskich praw majątkowych a pola eksploatacji	302
4. Umowa wydawnicza	303
5. Umowa licencyjna	306
5.1. Pojęcie umowy licencyjnej	306
5.2. Umowa licencyjna a umowy uregulowane w Kodeksie cywilnym	307
5.3. Charakter prawny umowy licencyjnej	307
5.4. Strony umowy licencyjnej	308
5.5. Treść umowy licencyjnej oraz jej zakres terytorialny i czasowy	309
5.6. Wypowiedzenie i wygaśnięcie umowy licencyjnej	309
5.7. Rodzaje licencji. Licencja niewyłączna i wyłączna	310

5.7.1. Licencja niewyłączna	310
5.7.2. Licencja wyłączna	312
5.8. Sublicencja	314

Rozdział XI

Prawo do wizerunku i prawo adresata korespondencji	315
1. Prawo do wizerunku	315
1.1. Pojęcie wizerunku	315
1.2. Treść prawa do wizerunku	317
1.3. Różne postaci wizerunku	320
2. Zasady rozpowszechniania wizerunku	322
3. Rozpowszechnianie wizerunku bez zgody portretowanego	324
3.1. Rozpowszechnianie wizerunku pozowanego	325
3.2. Rozpowszechnianie wizerunku osób stanowiących element większej całości	326
3.3. Rozpowszechnianie wizerunku osób powszechnie znanych	328
3.3.1. Osoba powszechnie znana	329
3.3.2. Kryterium związku wykonania wizerunku z pełnioną funkcją	331
3.3.3. Cel rozpowszechniania wizerunku	333
4. Prawo adresata korespondencji	334
5. Postanowienia wspólne dotyczące wizerunku i korespondencji	337
6. Roszczenia cywilnoprawne z tytułu naruszenia prawa do wizerunku i prawa adresata korespondencji	337
6.1. Roszczenia niemajątkowe	339
6.2. Roszczenia majątkowe	340

Rozdział XII

Cywilnoprawna ochrona praw autorskich i praw pokrewnych	342
1. Ochrona autorskich praw osobistych za życia i po śmierci twórcy	342
2. Roszczenia niemajątkowe	343
2.1. Katalog roszczeń	343
2.2. Roszczenie o zaniechanie działania	343
2.3. Roszczenie o dopełnienie czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia	344
3. Roszczenia majątkowe	345
3.1. Katalog roszczeń	345
3.2. Roszczenie o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę	346
3.3. Roszczenie o zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany przez twórcę cel społeczny	348
3.4. Roszczenie o zapłatę odszkodowania	349
4. Legitymacja czynna i bierna w sprawach o ochronę autorskich praw osobistych	349

4.1. Legitymacja czynna	349
4.2. Legitymacja bierna	350
5. Ochrona i wykonywanie autorskich praw osobistych po śmierci twórcy	350
6. Ochrona autorskich praw majątkowych	353
6.1. Uwagi ogólne	353
6.2. Roszczenia niemajątkowe	353
6.3. Roszczenia majątkowe	356
6.3.1. Katalog roszczeń majątkowych	356
6.3.2. Roszczenie o naprawienie wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych	357
6.3.3. Roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej	357
6.3.4. Roszczenie o wydanie uzyskanych korzyści	360
6.4. Roszczenia uzupełniające	362
6.5. Legitymacja czynna i bierna w sprawach o ochronę autorskich praw majątkowych	364
6.5.1. Legitymacja czynna	364
6.5.2. Legitymacja bierna	365
6.6. Roszczenia w związku z usuwaniem zabezpieczeń technicznych i elektronicznych informacji	366
6.7. Zabezpieczenie, wyjawienie lub wydanie środka dowodowego oraz roszczenia informacyjne	369
7. Odpowiedzialność cywilna za naruszenie praw autorskich w dobie rozwoju sztucznej inteligencji	370

Rozdział XIII

Prawo autorskie w Internecie	372
1. Prawo autorskie w Internecie – zagadnienia ogólne	372
2. Przeglądanie zawartości stron internetowych	373
3. Zamieszczanie utworów w Internecie	373
4. Udostępnianie odesłań (linków) do cudzych stron internetowych	376
5. Pobieranie utworów za pośrednictwem programów <i>peer-to-peer</i>	377
6. <i>Streaming</i>	380
7. Odpowiedzialność cywilnoprawna za naruszenie prawa autorskiego w Internecie w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną	382
8. Odpowiedzialność dostawcy usług internetowych za <i>mere conduit</i>	385
9. Odpowiedzialność dostawcy usługi cachingu	388
10. Odpowiedzialność podmiotu świadczącego usługę przechowywania danych (<i>host providera</i>)	389
10.1. Wyłączenie odpowiedzialności deliktowej	391
10.2. Wyłączenie odpowiedzialności kontraktowej	394
11. Brak obowiązku monitorowania sieci	395
12. Odpowiedzialność dostawców usług udostępniania treści online w dyrektywie 2019/790	397

12.1. Uwagi ogólne dotyczące dyrektywy 2019/790	397
12.2. Korzystanie przez dostawców usług udostępniania treści online z treści chronionych	398
12.3. Odpowiedzialność dostawców usług udostępniania treści online	400

Rozdział XIV

Prawa pokrewne	402
1. Pojęcie, cechy i katalog praw pokrewnych	402
2. Prawo do artystycznych wykonań	404
2.1. Uwagi wprowadzające	404
2.2. Pojęcie i przesłanki ochrony artystycznego wykonania	404
2.3. Uprawnienia artysty wykonawcy	409
2.3.1. Prawa osobiste artysty wykonawcy	409
2.3.2. Prawa majątkowe artysty wykonawcy	412
2.4. Czas trwania majątkowych praw artysty wykonawcy	414
3. Prawa do fonogramów i wideogramów	415
3.1. Pojęcie fonogramu i wideogramu	415
3.2. Uprawnienia producenta fonogramu i wideogramu	417
3.2.1. Producent fonogramu lub wideogramu	417
3.2.2. Treść praw producenta fonogramu i wideogramu	419
3.3. Czas trwania prawa do fonogramu i wideogramu	421
3.4. Uprawnienia artysty wykonawcy w odniesieniu do fonogramu	422
4. Prawo do nadań programów	425
4.1. Przedmiot ochrony	425
4.2. Treść prawa do nadań programów	426
4.2.1. Podmioty prawa do nadań	426
4.2.2. Treść prawa do nadań	427
5. Prawo do pierwszych wydań	428
5.1. Przedmiot prawa do pierwszych wydań	428
5.2. Podmiot prawa do pierwszych wydań	429
5.3. Treść prawa do pierwszych wydań	429
6. Prawo do wydań naukowych i krytycznych	430
7. Prawo pokrewne wydawców prasy w dyrektywie 2019/790	433
7.1. Uwagi wprowadzające	433
7.2. Podmiot i przedmiot prawa pokrewnego wydawców prasy	433
7.3. Treść prawa pokrewnego wydawców prasy	435
7.4. Wyłączenia	436
8. Dozwolony użytek w zakresie korzystania z praw pokrewnych	436

Rozdział XV

Sui generis ochrona baz danych	440
1. Pojęcie bazy danych w ustawie o ochronie baz danych i w dyrektywie nr 96/9/WE	440

2. Przesłanki ochrony bazy danych	442
3. Producent jako podmiot prawa <i>sui generis</i> do bazy danych	446
4. Charakter i treść prawa <i>sui generis</i> do bazy danych	447
4.1. Charakter prawa <i>sui generis</i> do bazy danych	447
4.2. Treść prawa <i>sui generis</i> do bazy danych	448
5. Ograniczenia prawa producenta bazy danych	450
5.1. Ograniczenia na rzecz użytkownika korzystającego zgodnie z prawem z bazy danych	450
5.2. Ograniczenia z uwagi na działanie w granicach dozwolonego użytku ...	452
6. Czas trwania ochrony <i>sui generis</i> bazy danych	455
7. Cywilnoprawna ochrona <i>sui generis</i> bazy danych	456
7.1. Roszczenia niemajątkowe	456
7.2. Roszczenia majątkowe	457
8. Baza danych jako przedmiot prawa autorskiego	459
9. Podmiot praw autorskich do bazy danych spełniającej cechy utworu	462
10. Autorskie prawa osobiste i majątkowe do twórczej bazy danych	463
10.1. Treść autorskich praw osobistych i majątkowych do twórczej bazy danych	463
10.2. Uprawnienia legalnego użytkownika do opracowania i zwielokrotnienia bazy danych	464
11. Dozwolony użytek bazy danych w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych	465
12. Kumulatywna ochrona bazy danych	467

Część II

PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

Rozdział I

Pojęcie i źródła prawa własności przemysłowej	471
1. Pojęcie własności przemysłowej	471
2. Dziedziny prawa własności przemysłowej	472
3. Źródła prawa własności przemysłowej	474
3.1. Akty prawa międzynarodowego	474
3.2. Akty prawa unijnego	476
3.3. Akty prawa polskiego	478
4. Charakter norm prawa własności przemysłowej	480
5. Charakterystyka praw podmiotowych własności przemysłowej	480
6. Ogólna charakterystyka ustawy z 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej	482
7. Dobra własności przemysłowej – uwagi ogólne	483
7.1. Wynalazki i inne rozwiązania techniczne	483
7.2. Znaki towarowe oraz inne oznaczenia przedsiębiorstwa	484
7.3. Wzory przemysłowe	485

Rozdział II

Wynalazki i patenty	487
1. Źródła prawa	487
1.1. Ochrona wynalazków w prawie międzynarodowym	487
1.2. Ochrona wynalazków w prawie unijnym, tzw. pakiet patentowy	489
1.3. Ochrona wynalazków w prawie polskim	490
2. Istota wynalazku	491
2.1. Pojęcie wynalazku	491
2.2. Techniczny charakter wynalazku	493
3. Kategorie wynalazków	494
4. Wynalazek biotechnologiczny	497
5. Wynalazki implementowane przy użyciu programu komputerowego	498
5.1. Rodzaje wynalazków w obszarze informatyki	498
5.2. Wynalazki implementowane przy użyciu programu komputerowego w praktyce orzeczniczej EUP i w orzecznictwie NSA	499
5.3. Wynalazki implementowane przy użyciu programu komputerowego w Ogólnych wytycznych Prezesa UPRP	501
6. Rozwiązania wyłączone z patentowania	502
7. Przesłanki zdolności patentowej	506
7.1. Nowość wynalazku	506
7.1.1. Udostępnienie rozwiązania do wiadomości publicznej	507
7.1.2. Ulga w nowości	509
7.1.3. Pierwszeństwo – pierwszeństwo zwykłe, pierwszeństwo z uprzedniego zgłoszenia, pierwszeństwo wystawowe	509
7.2. Poziom wynalazczy	511
7.2.1. Uwagi ogólne	511
7.2.2. Ocena poziomu wynalazczego	512
7.3. Przemysłowa stosowalność	514
8. Podmioty praw do wynalazku	515
8.1. Twórca wynalazku	515
8.2. Współtwórcy wynalazku	517
8.3. Pracodawca lub zamawiający jako uprawniony z patentu	519
8.4. Przedsiębiorca lub inny podmiot uprawniony z patentu	520
9. Postępowanie w sprawie udzielania patentu na wynalazek	520
9.1. Dokumentacja zgłoszeniowa	520
9.2. Zgłoszenie wynalazku	528
9.3. Rejestracja i wstępne badanie zgłoszenia	530
9.4. Ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku	531
10. Decyzje Urzędu Patentowego RP w przedmiocie udzielenia patentu	532
10.1. Decyzja o udzieleniu patentu	532
10.2. Decyzja o odmowie udzielenia patentu	533
11. Opłaty rejestracyjne i okresowe	534
12. Treść patentu	538

13. Zakres patentu	538
14. Naruszenia patentu	540
15. Ograniczenia patentu	541
15.1. Dozwolone określone sposoby wkroczenia w cudzą wyłączność	541
15.2. Instytucja wyczerpania prawa	544
15.3. Prawo użytkownika	545
16. Ograniczenie patentu przez zmianę zastrzeżeń patentowych	546
17. Ustanie patentu	548
17.1. Unieważnienie patentu	548
17.1.1. Legitymacja czynna w sprawach o unieważnienie patentu ...	548
17.1.2. Podstawy unieważnienia patentu	548
17.1.3. Postępowanie o unieważnienie patentu	552
17.1.4. Skutki unieważnienia patentu	553
17.2. Wygaśnięcie patentu	553
17.2.1. Upływ ochrony patentowej	554
17.2.2. Zrzeczenie się patentu	554
17.2.3. Nieuiszczenie opłaty okresowej w terminie	554
17.2.4. Trwała utrata możliwości korzystania z wynalazku z powodu braku potrzebnego do tego materiału biologicznego	555
17.3. Uchylenie decyzji o udzieleniu patentu w postępowaniu sprzeciwowym	556
18. Patent europejski	557
18.1. Uwagi ogólne dotyczące uzyskiwania patentu europejskiego	557
18.2. Konwencja o patencie europejskim	558
18.3. Postępowanie w sprawie udzielenia patentu europejskiego	559
18.4. Istota patentu europejskiego	563
18.5. Unieważnienie patentu europejskiego	566
19. Patent europejski o jednolitym skutku	567
19.1. Uwagi ogólne dotyczące patentu europejskiego o jednolitym skutku ...	567
19.2. Postępowanie w sprawie udzielenia patentu europejskiego o jednolitym skutku	569
19.3. Istota i charakter patentu europejskiego o jednolitym skutku	570
19.4. Treść patentu europejskiego o jednolitym skutku	572

Rozdział III

Wzory użytkowe	574
1. Źródła prawa	574
1.1. Wzory użytkowe w prawie międzynarodowym	574
1.2. Wzory użytkowe w prawie unijnym	575
1.3. Wzory użytkowe w prawie polskim	576
2. Definicja wzoru użytkowego	576
3. Przesłanki zdolności ochronnej	578
3.1. Zdolność ochronna wzoru użytkowego – uwagi ogólne	578

3.2. Nowość rozwiązania	579
3.3. Przemysłowa stosowalność	580
3.4. Techniczny charakter rozwiązania	580
3.5. Trwała postać wytworu lub związanych ze sobą funkcjonalnie części tworzących przedmiot	581
4. Wzór użytkowy a wynalazek	583
5. Przeszkody rejestracji	585
6. Postępowanie w sprawie udzielenia prawa ochronnego na wzór użytkowy	586
6.1. Zgłoszenie wzoru użytkowego	586
6.2. Opłaty rejestracyjne	593
7. Decyzje w sprawie udzielenia prawa ochronnego na wzór użytkowy	593
8. Prawo ochronne na wzór użytkowy	596
9. Ustanie prawa ochronnego na wzór użytkowy	597
9.1. Unieważnienie prawa ochronnego na wzór użytkowy	597
9.2. Wygaśnięcie prawa ochronnego na wzór użytkowy	598

Rozdział IV

Wzory przemysłowe	600
1. Źródła prawa	600
1.1. Ochrona wzorów przemysłowych w prawie międzynarodowym	600
1.2. Ochrona wzorów przemysłowych w prawie unijnym	602
1.3. Ochrona wzorów przemysłowych w prawie polskim	603
2. Prawo wzorów przemysłowych	604
3. Pojęcie wzoru przemysłowego. Przedmiot ochrony	605
3.1. Definicja wzoru przemysłowego	605
3.2. Pojęcie wytworu (produktu) i części składowych	607
3.3. Postać wytworu. Kryterium wizualności oraz inne kryteria dotyczące sposobów percepcji wzoru	608
4. Przesłanki zdolności rejestrowej wzoru przemysłowego	610
4.1. Uwagi ogólne	610
4.2. Nowość wzoru przemysłowego	611
4.2.1. Ocena nowości. Uznanie wzoru przemysłowego za nowy	612
4.2.2. Ujawnienia wzoru nieszkodzące nowości	614
4.3. Indywidualny charakter	615
5. Model zorientowanego użytkownika jako wzorzec normatywny oceny indywidualnego charakteru wzoru przemysłowego	617
6. Wzory niepodlegające ochronie	618
7. Krajowa procedura rejestracji wzorów przemysłowych	621
7.1. Uwagi wprowadzające	621
7.2. Zgłoszenie wzoru przemysłowego w celu uzyskania prawa z rejestracji	623
8. Opłaty jednorazowe i okresowe za udzielenie i utrzymanie ochrony	629
9. Decyzje Urzędu Patentowego RP	630

9.1. Decyzje podejmowane przez Urząd Patentowy RP	630
9.1.1. Decyzja o udzieleniu prawa z rejestracji	630
9.1.2. Decyzja o odmowie udzielenia prawa z rejestracji	632
10. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, jego zakres i ograniczenia	632
10.1. Treść prawa z rejestracji	632
10.2. Zakres prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	633
10.3. Ograniczenia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	634
11. Unieważnienie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	635
11.1. Uwagi ogólne dotyczące ustania prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	635
11.2. Podstawy unieważnienia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	636
11.3. Podział przyczyn unieważnienia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	636
11.3.1. Utrata nowości jako przyczyna unieważnienia prawa z rejestracji	637
11.3.2. Niespełnienie przesłanki indywidualnego charakteru jako przyczyna unieważnienia prawa z rejestracji	638
11.4. Unieważnienie podmiotowe	640
11.5. Skutki unieważnienia prawa	640
12. Wygaśnięcie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	641
12.1. Przyczyny wygaśnięcia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego	641
12.1.1. Upływ okresu ochrony	641
12.1.2. Zrzeczenie się prawa z rejestracji	642
12.1.3. Nieuiszczenie opłaty okresowej	642
12.2. Skutki wygaśnięcia prawa z rejestracji	643
13. Europejskie prawo wzorów przemysłowych	643
13.1. Źródła i zasady ochrony wzorów wspólnotowych	643
13.2. Pojęcie wzoru wspólnotowego. Wyłączenia spod ochrony	644
13.3. Dwoistość form ochrony wzorów wspólnotowych	645
13.3.1. Wspólnotowy wzór zarejestrowany	646
13.3.2. Wspólnotowy wzór niezarejestrowany	647
13.4. Przesłanki zdolności rejestrowej wzoru wspólnotowego	648
13.4.1. Nowość wzoru wspólnotowego	648
13.4.2. Indywidualny charakter wzoru wspólnotowego	649
13.5. Procedura rejestracji wzoru wspólnotowego	650
13.5.1. Zgłoszenie wzoru wspólnotowego	650
13.5.2. Decyzje EUIPO	657
13.6. Prawo do zarejestrowanego i niezarejestrowanego wzoru wspólnotowego i jego zakres	657
13.7. Ustanie ochrony wzoru wspólnotowego	659
13.7.1. Wygaśnięcie ochrony wzoru wspólnotowego	659

13.7.2. Unieważnienie zarejestrowanego i niezarejestrowanego wzoru wspólnotowego	660
--	-----

Rozdział V

Znaki towarowe	663
1. Źródła prawa	663
1.1. Ochrona znaków towarowych w prawie międzynarodowym	663
1.2. Ochrona znaków towarowych w prawie unijnym	664
1.3. Ochrona znaków towarowych w prawie polskim	666
2. Definicja znaku towarowego	667
3. Abstrakcyjna zdolność odróżniająca	667
4. Wymagania w zakresie sposobu przedstawienia oznaczenia na potrzeby rejestracji	669
5. Funkcje znaków towarowych	675
6. Kategorie normatywne znaków towarowych	676
6.1. Podział znaków towarowych według kryterium przedmiotu identyfikacji	676
6.2. Podział znaków towarowych według kryterium stopnia powszechnej znajomości znaku	677
6.3. Podział znaków towarowych według kryterium podmiotu używającego	678
7. Rodzaje znaków towarowych ze względu na formę przedstawieniową	682
7.1. Konwencjonalne znaki towarowe	682
7.2. Niekonwencjonalne znaki towarowe	684
7.2.1. Znaki przestrzenne	684
7.2.2. Kolor i kombinacja kolorów	685
7.2.3. Znaki dźwiękowe	686
7.2.4. Znaki zapachowe	687
7.2.5. Znaki smakowe	688
7.2.6. Inne znaki nietypowe	688
8. Przeszkody udzielenia prawa ochronnego	691
8.1. Przeszkody bezwzględne	691
8.2. Przeszkody względne	701
9. Postępowanie o udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy	704
9.1. Procedura rejestracji znaku towarowego – uwagi ogólne	704
9.2. Zgłoszenie znaku towarowego do Urzędu Patentowego RP	705
9.3. Badanie formalnoprawne zgłoszenia znaku towarowego	710
9.4. Badanie merytoryczne zgłoszenia znaku towarowego	710
9.5. Uwagi osób trzecich	712
9.6. Sprzeciw wobec zgłoszenia znaku towarowego	713
9.7. Decyzje Urzędu Patentowego RP	719

9.8. Czynności Urzędu Patentowego RP po wydaniu decyzji o udzieleniu prawa ochronnego	720
9.9. Opłaty rejestracyjne	722
10. Treść i zakres prawa ochronnego na znak towarowy	724
11. Obowiązek używania znaku towarowego	725
12. Naruszenie prawa ochronnego na znak towarowy	728
13. Ustanie prawa ochronnego na znak towarowy	733
13.1. Unieważnienie prawa ochronnego na znak towarowy	733
13.2. Wygaśnięcie prawa ochronnego na znak towarowy	737
14. Znak towarowy Unii Europejskiej	742
14.1. Pojęcie unijnego znaku towarowego	742
14.2. Podstawowe zasady unijnego prawa znaków towarowych	743
14.3. Postępowanie w sprawie udzielenia prawa do unijnego znaku towarowego	743
14.4. Przeszkody bezwzględne udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy Unii Europejskiej	745
14.5. Przeszkody względne udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy Unii Europejskiej	749
14.6. Opłaty	752
15. Treść prawa do unijnego znaku towarowego	752
16. Ograniczenia prawa do unijnego znaku towarowego	755
17. Ustanie prawa do unijnego znaku towarowego	755
17.1. Unieważnienie prawa do unijnego znaku towarowego	755
17.2. Wygaśnięcie prawa do unijnego znaku towarowego	757

Rozdział VI

Oznaczenia geograficzne	760
1. Źródła	760
1.1. Ochrona oznaczeń geograficznych w prawie międzynarodowym	760
1.2. Ochrona oznaczeń geograficznych w prawie unijnym	763
1.3. Ochrona oznaczeń geograficznych w prawie polskim	763
2. Pojęcie, rodzaje i funkcje oznaczeń geograficznych	764
2.1. Pojęcie oznaczeń geograficznych	764
2.2. Rodzaje oznaczeń geograficznych	767
2.3. Funkcje oznaczeń geograficznych	770
2.4. Oznaczenia geograficzne a znaki towarowe	771
3. Procedura rejestracji oznaczeń geograficznych w Polsce przed Urzędem Patentowym RP	772
3.1. Postępowanie o udzielenie prawa z rejestracji przed Urzędem Patentowym RP	772
3.1.1. Podmiot zgłaszający	777
3.1.2. Przeszkody rejestracji	779
3.1.3. Opłaty rejestracyjne	781

3.1.4. Decyzje Urzędu Patentowego RP w sprawie rejestracji oznaczenia geograficznego	782
4. Prawo z rejestracji oznaczenia geograficznego	784
4.1. Charakter i treść prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego	784
4.2. Ograniczenia prawa z rejestracji	787
4.3. Unieważnienie prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego	788
4.4. Wygaśnięcie prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego	790
5. Ochrona geograficznych oznaczeń pochodzenia w prawie unijnym	790
5.1. Pojęcie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych	790
5.2. Pojęcie produktów rolnych i środków spożywczych	794
6. Procedura rejestracji geograficznych oznaczeń pochodzenia	795
6.1. Procedura rejestracji geograficznych oznaczeń pochodzenia – uwagi ogólne	795
6.2. Etap krajowy	795
6.2.1. Tymczasowa ochrona krajowa	797
6.2.2. Postępowanie w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń	798
6.3. Etap unijny	799
6.3.1. Postępowanie w przypadku sprzeciwu	800
6.3.2. Decyzje Komisji w sprawie rejestracji geograficznych oznaczeń pochodzenia	802
7. Podmiot zgłaszający	803
8. Treść wniosku o rejestrację	804
9. Przeszkody rejestracji	805
10. Opłaty	808
11. Prawo z rejestracji i jego ochrona	808
12. Cofnięcie rejestracji	810
13. Stosunek ochrony krajowej oznaczeń geograficznych do unijnej ochrony geograficznych oznaczeń pochodzenia	810

Rozdział VII

Topografie układów scalonych	812
1. Źródła prawa	812
1.1. Ochrona topografii układów scalonych w prawie unijnym	812
1.2. Ochrona topografii układów scalonych w prawie polskim	812
2. Ochrona TUS w prawie polskim	813
2.1. Pojęcie topografii układów scalonych	813
2.2. Przesłanki zdolności rejestrowej topografii układów scalonych	815
2.2.1. Przesłanka oryginalności topografii układu scalonego	816
2.2.2. Przesłanka nieoczywistości	817
2.3. Przeszkody rejestracji	817
2.4. Postępowanie o udzielenie prawa z rejestracji topografii układów scalonych	818
2.4.1. Uwagi ogólne	818

2.4.2. Opłaty rejestracyjne	820
2.5. Decyzje Urzędu Patentowego RP w sprawie rejestracji topografii układu scalonego	821
2.5.1. Uwagi ogólne	821
2.5.2. Treść prawa z rejestracji topografii układów scalonych	823
2.6. Naruszenie prawa z rejestracji topografii układu scalonego	823
2.7. Ograniczenie prawa z rejestracji topografii układu scalonego	824
3. Unieważnienie prawa z rejestracji topografii układu scalonego	826
4. Wygaśnięcie prawa z rejestracji topografii układu scalonego	827
5. Ochrona topografii układów scalonych w prawie unijnym	828

Rozdział VIII

Obrót prawami własności przemysłowej	830
1. Prawa własności przemysłowej jako przedmiot obrotu	830
2. Umowy o przeniesienie praw własności przemysłowej	831
2.1. Pojęcie i charakter umowy o przeniesienie praw własności przemysłowej	831
2.2. Forma umowy o przeniesienie praw własności przemysłowej	832
2.3. Wpis przeniesienia praw własności przemysłowej do rejestrów Urzędu Patentowego RP	833
2.4. Umowa zbycia prawa do uzyskania prawa wyłącznego	835
2.5. Umowa zbycia uprzedniego pierwszeństwa	837
3. Ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych	837
3.1. Użytkowanie	837
3.2. Zastaw	839
3.3. Zastaw rejestrowy	840
4. Dziedziczenie praw własności przemysłowej	841
5. Licencje na korzystanie z dóbr własności przemysłowej	841
5.1. Pojęcie i charakter umowy licencyjnej	841
5.2. Forma umowy licencyjnej	844
6. Rodzaje licencji	844
6.1. Licencje wyłączne i niewyłączne	844
6.2. Licencje pełne i ograniczone	847
6.3. Licencje aktywne i pasywne	848
6.4. Licencje przymusowe	849
6.5. Licencje otwarte	857
6.6. Licencje dorozumiane	860
6.7. Sublicencje	862
7. Wpis licencji do rejestrów Urzędu Patentowego RP	864

Rozdział IX

Cywilnoprawna ochrona praw własności przemysłowej	866
1. Roszczenia z tytułu naruszenia praw własności przemysłowej	866

1.1. Uwagi ogólne	866
1.2. Roszczenie o zaniechanie	867
1.3. Roszczenie o wydanie bezpodstawnie uzyskanych korzyści	869
1.4. Roszczenie o naprawienie szkody	871
2. Roszczenia dotyczące wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i topografii układów scalonych	875
3. Roszczenia względem nieuprawnionego z patentu	879
4. Zakres czasowy dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia patentu	880
5. Roszczenia dotyczące znaków towarowych i oznaczeń geograficznych	882
5.1. Roszczenia dotyczące znaków towarowych	882
5.2. Roszczenia dotyczące oznaczeń geograficznych	894
6. Legitymacja materialna do dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia praw własności przemysłowej	894
7. Przedawnienie roszczeń z tytułu naruszenia praw własności przemysłowej ...	897

Część III POSTĘPOWANIA

Rozdział I

Właściwość organów w sprawach z zakresu prawa własności przemysłowej.

Pełnomocnicy w postępowaniach przed Urzędem Patentowym RP i EUIPO ...	903
1. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (UPRP)	903
1.1. Utworzenie UPRP	903
1.2. Struktura UPRP	904
1.3. Zadania UPRP w sprawach własności przemysłowej	907
1.4. Rejestry prowadzone przez UPRP	910
1.5. Opłaty w postępowaniach przed UPRP	912
1.6. Terminy w postępowaniach przed UPRP	914
2. Europejski Urząd Patentowy (EUP)	916
2.1. Utworzenie, siedziba i struktura EUP	916
2.2. Zadania EUP	917
3. Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)	917
3.1. Utworzenie, siedziba i struktura EUIPO	917
3.2. Zadania EUIPO	919
4. Pełnomocnicy w postępowaniach w sprawach z zakresu własności przemysłowej przed Urzędem Patentowym RP i EUIPO	920
4.1. Pełnomocnicy przed Urzędem Patentowym RP w postępowaniach w sprawach z zakresu własności przemysłowej	920
4.1.1. Pełnomocnicy w sprawach wynalazków, produktów leczniczych oraz produktów ochrony roślin, wzorów użytkowych i topografii układów scalonych	920
4.1.2. Pełnomocnicy w sprawach znaków towarowych, wzorów przemysłowych oraz oznaczeń geograficznych	921

4.2. Pełnomocnicy przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej	922
5. Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO)	924

Rozdział II

Postępowania przed Urzędem Patentowym RP w sprawach z zakresu prawa własności przemysłowej i kontrola sprawowana przez sądy administracyjne

1. Postępowania przed Urzędem Patentowym – zagadnienia wspólne	926
1.1. Uwagi ogólne	926
1.2. Terminy w postępowaniach przez Urzędem Patentowym	926
1.2.1. Długość terminów wyznaczanych przez UPRP	927
1.2.2. Przedłużenie terminu przez Urząd Patentowy	928
1.3. Koszty postępowania przed Urzędem Patentowym	929
2. Postępowanie w przedmiocie udzielenia ochrony (postępowanie zgłoszeniowe i rejestrowe)	929
2.1. Pojęcie i cele postępowań zgłoszeniowego i rejestrowego	929
2.2. Strona postępowania w sprawie uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji	930
2.3. Przebieg postępowania oraz decyzje UPRP w postępowaniu o udzielenie ochrony	931
2.4. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Decyzje wydawane przez Urząd Patentowy w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy	931
2.5. Zaskarżanie rozstrzygnięć Urzędu Patentowego do sądu administracyjnego	933
3. Postępowanie w sprawie sprzeciwu wobec zgłoszenia znaku towarowego ...	934
3.1. Uwagi ogólne	934
3.2. Podmioty legitymowane do wniesienia sprzeciwu i podstawy materialnoprawne sprzeciwu	934
3.3. Strony postępowania w sprawie sprzeciwu. Termin na wniesienie sprzeciwu	935
3.4. Możliwość ugodowego rozstrzygnięcia sporu	936
3.5. Decyzje Urzędu Patentowego wydawane po rozpatrzeniu sprzeciwu. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy	937
3.6. Zaskarżanie rozstrzygnięć Urzędu Patentowego do sądu administracyjnego	938
4. Postępowanie w sprawie sprzeciwu wobec prawomocnej decyzji o udzieleniu patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy lub prawa z rejestracji	939
4.1. Sprzeciw wobec prawomocnej decyzji Urzędu Patentowego – uwagi ogólne	939
4.2. Forma wniesienia i podstawy sprzeciwu	939
4.3. Termin do wniesienia sprzeciwu	940
4.4. Legitymacja czynna do wniesienia sprzeciwu	940

4.5. Specyfika i przebieg postępowania	941
4.6. Decyzje Urzędu Patentowego	942
5. Postępowanie sporne	943
5.1. Postępowanie sporne – uwagi ogólne	943
5.2. Sprawy rozpoznawane w trybie postępowania spornego	944
5.3. Postępowanie sporne jako szczególne postępowanie administracyjne	946
5.4. Rola Urzędu Patentowego w postępowaniu spornym	946
5.5. Ciężar dowodu w postępowaniu spornym	947
5.6. Zaskarżanie rozstrzygnięć Urzędu Patentowego do sądu administracyjnego	947
6. Postępowanie sporne o unieważnienie prawa na wniosek	948
6.1. Wniosek o unieważnienie prawa	948
6.2. Zniesienie wymogu posiadania przez wnioskodawcę interesu prawnego w żądaniu unieważnienia prawa	949
6.3. Decyzje Urzędu Patentowego w postępowaniu spornym w przedmiocie unieważnienia prawa	951
6.4. Charakter prawny decyzji o unieważnieniu prawa	951
7. Postępowanie w przedmiocie wygaśnięcia prawa	952
7.1. Uwagi ogólne dotyczące wygaśnięcia praw własności przemysłowej	952
7.2. Przyczyny i skutki wygaśnięcia praw własności przemysłowej	952
8. Inne postępowania	953
8.1. Postępowanie wpisowe	953
8.1.1. Kompetencje Urzędu Patentowego w postępowaniu o dokonanie wpisu w rejestrze	955
8.1.2. Charakter prawny wpisów i rejestrów Urzędu Patentowego	955
9. Kontrola zgodności z prawem rozstrzygnięć Urzędu Patentowego RP sprawowana przez WSA w Warszawie i NSA	956
9.1. Kognicja sądów administracyjnych w sprawach z zakresu prawa własności przemysłowej	956
9.2. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie jako sąd pierwszej instancji	957
9.3. Naczelny Sąd Administracyjny jako sąd drugiej instancji	958

Rozdział III

Postępowanie w sprawach własności intelektualnej	960
1. Postępowanie w sprawach własności intelektualnej – uwagi ogólne	960
2. Sądy cywilne rozpoznające sprawy własności intelektualnej	962
2.1. Uwagi ogólne	962
2.2. Sądy pierwszej instancji w sprawach własności intelektualnej – wyodrębnione wydziały w pięciu sądach okręgowych	962
2.3. Sąd Okręgowy w Warszawie jako tzw. sąd techniczny	964

2.4. Sądy drugiej instancji w sprawach własności intelektualnej – wyodrębnione wydziały w dwóch sądach apelacyjnych	965
3. Sprawy własności intelektualnej	966
3.1. Pojęcie spraw własności intelektualnej	966
3.2. Katalog spraw własności intelektualnej	967
3.3. Niezwiązanie sądu własności intelektualnej postanowieniem innego sądu o przekazaniu sprawy	969
4. Dualizm rozpoznawania przez sądy spraw z zakresu prawa własności przemysłowej	970
4.1. Dualizm rozpoznawania spraw dotyczących praw własności przemysłowej	970
4.2. Sprawy z zakresu prawa własności przemysłowej rozpoznawane przez sądy cywilne (sądy IP)	971
4.3. Rozpoznawanie spraw z zakresu prawa własności przemysłowej przez sądy administracyjne	973
5. Tymczasowe środki ochrony w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej	973
5.1. Uwagi ogólne	973
5.2. Zabezpieczenie środka dowodowego	974
5.2.1. Uzyskanie zgody sądu na zabezpieczenie środka dowodowego	974
5.2.2. Przesłanki udzielenia zabezpieczenia środka dowodowego	975
5.2.3. Wykonanie postanowienia sądu o zabezpieczeniu środka dowodowego	979
5.2.4. Zapoznanie się z zabezpieczonymi środkami dowodowymi	981
5.2.5. Upadek zabezpieczenia	981
5.3. Wyjawienie lub wydanie środka dowodowego	982
5.4. Wezwanie do udzielenia informacji	984
5.5. Środki dowodzenia w sprawach własności intelektualnej a tajemnica przedsiębiorstwa obowiązanego	987
6. Pełnomocnicy w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej	989
6.1. Pełnomocnicy procesowi w postępowaniu cywilnym w sprawach własności intelektualnej – uwagi ogólne	989
6.2. Obowiązkowe zastępstwo stron w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej	990
6.3. Wyłączenia spod przymusu adwokacko-radcowsko-rzecznikowskiego ...	991
6.4. Przymus adwokacko-radcowsko-rzecznikowski w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawach własności intelektualnej	992
7. Powództwo wzajemne w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej ...	993
7.1. Powództwo wzajemne – uwagi ogólne	993
7.2. Dopuszczalność wniesienia powództwa wzajemnego	994
7.3. Termin wniesienia powództwa wzajemnego	996
7.4. Wymogi formalne dla pozwu wzajemnego	996
7.5. Przebieg postępowania w razie wniesienia powództwa wzajemnego	997

8. Powództwo o ustalenie w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej	999
8.1. Powództwo o ustalenie – uwagi ogólne	999
8.2. Interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie	1000
8.3. Termin należyście wyznaczony przez powoda	1001

ANEKS

Przepisy regulujące postępowania przed Urzędem Patentowym RP	1005
1. Postępowanie w przedmiocie udzielenia ochrony (art. 235–254 p.w.p.) ...	1005
2. Postępowanie w sprawie sprzeciwu wobec zgłoszenia znaku towarowego (art. 152 ¹⁷ –152 ²³ p.w.p.)	1013
3. Postępowanie w sprawie sprzeciwu wobec prawomocnej decyzji o udzieleniu prawa (art. 246–247 p.w.p.)	1015
4. Postępowanie sporne (art. 255–258 p.w.p.)	1017
5. Postępowanie wpisowe, tj. postępowanie w sprawie wpisu do rejestrów prowadzonych przez Urząd Patentowy RP (art. 228–231 ¹ p.w.p.)	1022
Postępowanie w sprawach własności intelektualnej	1025
1. Postępowanie w sprawach własności intelektualnej przed sądami IP (art. 479 ⁸⁹ –479 ¹²⁹ k.p.c.)	1025
O Autorkach	1036

Część I

**PRAWO AUTORSKIE
I PRAWA POKREWNE**

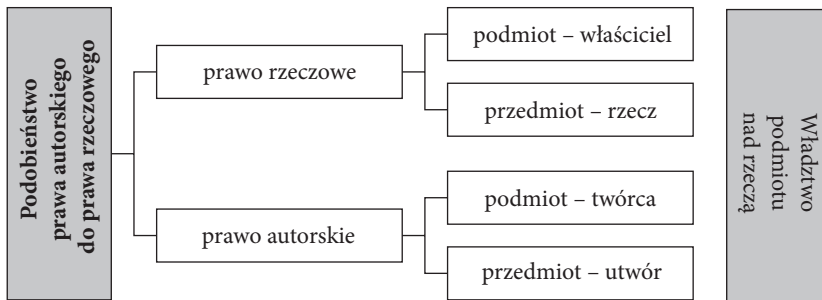
Rozdział I

POJĘCIE I ŹRÓDŁA PRAWA AUTORSKIEGO. ROLA TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE W KSZTAŁTOWANIU WYKŁADNI NORM PRAWA AUTORSKIEGO

1. Prawo autorskie w Polsce

1.1. Pojęcie prawa autorskiego

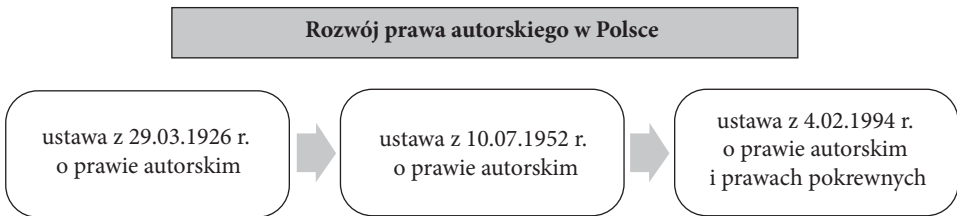
Autor i jego dzieło to dwa podstawowe pojęcia, wokół których zbudowana jest koncepcja prawa autorskiego. Ochrona stosunków wynikających ze stworzenia dzieła występowała we wszystkich czasach i we wszystkich kulturach, choć w różnych formach i w różnym zakresie. Prawo autorskie w obecnym kształcie jest stosunkowo nowym osiągnięciem, mającym swój początek na przełomie XIX i XX w. Do tego okresu idea ochrony praw autorskich rozwijała się stosunkowo powoli. Powstanie prawa autorskiego w Polsce, rozumianego jako „pewna szczególna samoistna część porządku prawnego, z wyodrębnionym systemem norm prawnych, regulujących stosunki powstające w związku z dokonaniem już stworzeniem dzieła lub nawet jego tworzeniem”, datuje się na początek XX w. **Pierwszym aktem prawnym regulującym zagadnienie praw autorskich była ustawa z 29.03.1926 r. o prawie autorskim, która obowiązywała w Polsce do 1952 r.** W doktrynie podkreśla się, że ustawa była dziełem oryginalnym, wyrażającym w pełni najnowsze tendencje. Jeden z twórców pierwszej polskiej ustawy autorskiej, F. Zoll, zbudował ją na wzór instytucji własności, która wyposaża właściciela we wszelką władzę nad przedmiotem. Autor uważał, że prawo autorskie ma cechy prawa rzeczowego, a różni się od niego tylko rodzajem przedmiotu, dlatego może być uważane za prawo do rzeczowych podobne, a w szczególności za prawo podobne do własności. W prawie autorskim, podobnie jak w prawie rzeczowym, znalazła odzwierciedlenie ta sama myśl przewodnia, tj. pełnia praw twórcy „na przedmiocie”. Ustawodawca wyodrębnił w niej podmiot uprawniony – twórcę, przedmiot prawa – utwór, jak również uregulował zagadnienie praw przyznanych twórcy „na przedmiocie”.

Zasadniczy dla sformułowania istoty prawa autorskiego art. 12 ust. 1 pr. aut. z 1926 r. stanowił, że: „Twórca rozporządza swym dziełem wyłącznie i pod każdym względem: w szczególności rozstrzyga, czy dzieło ma się ukazać, czy ma być odtworzone, rozpowszechnione i w jaki sposób”. Ustawa odstępowała w tym zakresie od utrwalonej tradycji wylizywania uprawnień przysługujących autorowi zgodnie z zasadą, że treść własności nie wyczerpuje się w poszczególnych uprawnieniach, a autor powinien rozporządzać dziełem w sposób dowolny. Polska ustawa stanowiła w tym zakresie swoiste *novum*, wychodziła w przyszłość, przewidując możliwość pojawiania się nowych technik w zakresie sposobów korzystania z dzieła i jego rozpowszechniania. Zabezpieczała ponadto interesy twórcy lepiej niż metoda wylizywania uprawnień. W zakresie ochrony osobistej twórcy polska ustawa autorska z 1926 r. była najlepszą z obowiązujących ustaw w Europie.

Ze względu na zmianę ustroju ustawa pr. aut. z 1926 r. została zastąpiona **ustawą z 10.07.1952 r. o prawie autorskim**. Przepisy nowej ustawy podporządkowane były koncepcjom radzieckim, co przejawiało się m.in. w ograniczeniu praw podmiotowych twórców przez czynnik administracyjny oraz w uprzywilejowaniu sektora uspołecznionego. Nowa ustawa oceniana była przez przedstawicieli doktryny negatywnie ze względu na zbytnią fragmentaryczność uregulowań, niedostosowaną do potrzeb obrotu prawnego.

W związku z transformacją ustrojową ustawodawca zdecydował się na kompleksową zmianę dotychczas obowiązujących przepisów autorskich. **Ustawą z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w sposób całościowy uregulowano problematykę przedmiotu i podmiotu prawa autorskiego, precyzując znaczenie podstawowych pojęć takich jak: utwór, opracowanie, rozpowszechnianie, autorstwo**. Ustawa uregulowała pozycję autora, zarząd jego prawami autorskimi i ochronę jego interesów oraz zakres dozwolonego użytku chronionych utworów. W odróżnieniu od poprzedniej ustawy o prawie autorskim z 1952 r., ustawa zawiera także zbiór przepisów dotyczących praw pokrewnych – prawa do artystycznych wykonań, do fonogramów i wideogramów, prawa do nadań, a także prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych. Ważną część ustawy stanowią przepisy regulujące kwestie ochrony wizerunku i adresata korespondencji, które to zagadnienia *de facto* wykraczają poza zakres faktycznego prawa autorskiego.

W literaturze przedmiotu można wskazać następujące definicje prawa autorskiego.

Prawo autorskie	„stanowi część praw własności intelektualnej i oznacza w węższym znaczeniu zbiór przepisów wydanych z myślą o ochronie interesów twórców oraz stosunków prawnych związanych z tworzeniem utworów, korzystaniem z nich i ich ochroną; w szerszym znaczeniu pojęcie to obejmuje także regulacje odnoszące się do tzw. praw pokrewnych, a więc praw wyłącznych przyznanych m.in. artystom wykonawcom, producentom fonogramów, nadawcom radiowym i telewizyjnym” ¹ ;
	„o prawie autorskim, pojmowanym jako pewna szczególna samoistna część porządku prawnego, można mówić zasadnie dopiero wówczas, gdy w tym porządku da się wyodrębnić, zarówno myślą, jak i w rzeczywistości, określony system norm prawnych, regulujących stosunki powstające w związku z dokonaniem już stworzeniem „dzieła” lub aktualnym właśnie jego tworzeniem, czy nawet antycypowanym stosownym zamiarem” ² ;
	w znaczeniu przedmiotowym to „zespół norm prawnych regulujących stosunki związane z dokonywaniem, eksploatacją i ochroną utworów oraz tzw. prawami pokrewnymi”; w znaczeniu podmiotowym to „zespół osobistych i majątkowych uprawnień związanych z utworem” ³ ;
	„dział prawa cywilnego, obejmujący przede wszystkim normy zamieszczone w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz normy zamieszczone w umowach międzynarodowych” ⁴ .

Uzasadnienie ustanowienia praw autorskich znajduje wyraz w teoriach odwołujących się do:

¹ J. Barta, R. Markiewicz, *Prawo autorskie*, 2016, s. 21.

² S. Grzybowski, *Geneza i miejsce prawa autorskiego w systemie prawa [w:] Prawo autorskie. System prawa prywatnego. Tom 13*, red. J. Barta, Warszawa 2017, s. 3.

³ A. Szewc [w:] *Leksykon własności przemysłowej i intelektualnej*, red. A. Szewc, Kraków 2003, s. 18.

⁴ J. Błęszyński [w:] *Wielka encyklopedia prawa*, red. B. Hołyst, Warszawa 2005, s. 726.

- **względów utylitarnych** – ujęcie to zakłada, że zapewnienie przyznania twórcy praw wyłącznych w odniesieniu do rezultatów jego pracy w ustawie stanowi mechanizm stymulujący podmiot do działalności twórczej;
- **włożonej przez twórcę pracy** – teoria ta nawiązuje do koncepcji prawa natury, zgodnie z którą praca uzasadnia przyznanie temu, kto ją świadczył, prawa wyłącznego do jej rezultatu, a tym samym – wyłączenie określonego dobra z powszechnej dostępności, o ile nie narusza to interesu powszechnego;
- **osobowości twórcy** – teoria ta uzasadnia przyznanie prawa autorskiego twórcy potrzebą rozwoju jego osobowości, jak również wynika z faktu, że dzieło jest uzewnętrznieniem indywidualnej osobowości twórcy i z tego tytułu zasługuje na szczególną ochronę;
- **względów ekonomicznych** – celem prawa autorskiego jest ustanowienie mechanizmów zabezpieczających interesy ekonomiczne twórcy⁵.

1.2. Systemy prawa autorskiego

Uzasadnienie ustanowienia praw autorskich wynika m.in. z przyznania twórcy praw do stworzonego utworu, wyłączenia określonego dobra z powszechnej dostępności oraz podkreśleni, że dzieło jest uzewnętrznieniem indywidualnej osobowości twórcy. Elementy znajdują wyraz w dwóch podstawowych systemach: romańskim systemie *droit moral* oraz anglosaskim systemie *copyright*.

- W systemie *droit moral* – ochrona ustanowiona jest przede wszystkim ze względu na majątkowe i osobiste interesy twórców. Prawo autorskie kształtowane było głównie jako instytucja prawa majątkowego. Idea *droit moral* zwraca uwagę na ochronę wyższych, niemajątkowych interesów autorów, które miały źródło w więzi duchowej łączącej twórcę z jego dziełem, tzw. *vinculum spirituale* lub *droit moral*⁶. W koncepcji tej, wyraźne wyodrębnia się dwie grupy interesów twórcy: tj. interesów majątkowych oraz **interesów związanych ze sferą osobistych odczuć**. Trudno jest obecnie wskazać, w którym kraju po raz pierwszy użyto tego terminu. W literaturze przedmiotu wskazuje się zarówno na niemiecki, jak i francuski rodowód S. Strömholm w procesie rozwoju *droit moral* wyróżnia trzy okresy: 1800–1880, kiedy pojęcie to pojawia się w orzecznictwie sądów francuskich, które akcentowały potrzebę ochrony moralnych interesów autora. Drugi etap przypada na lata 1880–1928, kiedy ustalono treść *droit moral* jako prawa osobiste twórcy. Trzeci okres obejmuje XX w., gdzie pojęcie *droit*

⁵ J. Barta, R. Markiewicz, *Prawo autorskie*, 2016, s. 22–23.

⁶ L. Górnicki, *Rozwój idei praw autorskich...*, s. 217–218.

moral było już powszechnie znane zarówno w nauce, jak i w orzecznictwie⁷. Polska znalazła się wśród pierwszych krajów Europy, które wprowadziły do ustawy o prawie autorskim wyraźną regulację praw osobistych twórcy.

- **Anglosaski model *copyright*** – traktuje prawo autorskie jako zespół uprawnień majątkowych, które służą ochronie interesów uprawnionego twórcy – podmiotu, który stworzył dzieło i jest słabszą stroną w obrocie prawami autorskimi.

1.3. Modele prawa autorskiego

Określenie treści prawa autorskiego obejmuje zespół wszystkich uprawnień, które powstają ze względu na utwór. W nawiązaniu do konstrukcji treści prawa autorskiego wyróżnia się dwa modele prawa autorskiego: **monistyczny i dualistyczny**.

- **Model monistyczny** – zakłada, że prawo autorskie stanowi jedno prawo podmiotowe, obejmujące uprawnienia zarówno osobiste, jak i majątkowe. Ze względu na obecność elementu prawa osobistego prawo autorskie nie może być przeniesione na inne osoby. Konstrukcja monistyczna przyjmuje, że twórczość tworzy podstawy dla uprawnień o charakterze osobistym, jak również majątkowym. W związku z tym dopuszcza się stosowanie terminu „prawo autorskie” na oznaczenie prawa podmiotowego bezwzględnego, łączącego elementy o charakterze osobistym i majątkowym⁸. Model ten powszechnie kojarzony jest z osobą E. Ulmera, który porównał prawo autorskie z drzewem. Autor ten wskazał, że obydwie grupy interesów (osobiste i majątkowe), stanowią, tak jak w przypadku drzewa, korzenie prawa autorskiego. Tworzą one jednolity pień. Poszczególne uprawnienia służące autorowi można natomiast przyrównać do wyrastających z owego pnia gałęzi. Przedstawiona obrazowo przez E. Ulmera konstrukcja prawa autorskiego nie oznacza, że nie był mu znany podział na uprawnienia majątkowe oraz osobiste autora. Kwestionowane było jedynie istnienie wyraźnej linii granicznej pomiędzy tymi kategoriami.
- **Model dualistyczny** – charakteryzuje się wydzieleniem dwóch autonomicznych praw autorskich, tj. autorskich praw osobistych i autorskich praw majątkowych. Odrębność tych praw wynika z ich natury. Prawa majątkowe mogą być przeno-

⁷ B. Giesen, E. Wojnicka, *Autorskie prawa osobiste [w:] System prawa prywatnego*, t. 13, *Prawo autorskie*, red. J. Barta, Warszawa 2017, s. 304.

⁸ Zob. E. Traple, *Autorskie prawa majątkowe [w:] System Prawa Prywatnego*, t. 13, *Prawo autorskie*, red. J. Barta, Warszawa 2007, s. 141–142; E. Wojnicka, *Ochrona autorskich dóbr osobistych*, Łódź 1997, s. 17; W. Serda, *Droit moral po śmierci twórcy*, ZNUJ PWiOWI 1978/17, s. 75; L. Górnicki, *Rozwój idei praw autorskich...*, s. 220.

Publikacja omawia polskie, europejskie i międzynarodowe prawo własności intelektualnej. Obejmuje zagadnienia z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz prawa własności przemysłowej.

Przedstawia postępowanie przed Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, przed sądami administracyjnymi, a także przed sądami powszechnymi dotyczące prawa własności intelektualnej. Opracowanie zawiera ilustracje i inne elementy graficzne, które ułatwiają zrozumienie prezentowanej problematyki. Wzbogacone jest również o przykłady z orzecznictwa sądów polskich i europejskich odnoszące się do stosowania omawianych regulacji w praktyce.

Publikacja uwzględnia także nowe założenia projektu zmian ustawy – Prawo własności przemysłowej (projekt UD263), przygotowanego w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii w sierpniu 2021 r.

Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla studentów prawa i innych kierunków uczelni wyższych. Będzie przydatna także dla prawników praktyków: sędziów, adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych zajmujących się problematyką prawa własności intelektualnej, a także przedsiębiorców, którzy chcą zrozumieć niełatwe zagadnienia z tej dziedziny prawa.

Joanna Sieńczyło-Chlabicz – profesor doktor habilitowany, kierownik Katedry Prawa Własności Intelektualnej, Prawa Gospodarczego Publicznego i Prawa Pracy Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku; sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego orzekający m.in. w sprawach z zakresu prawa własności intelektualnej; specjalistka i autorka publikacji m.in. z zakresu prawa własności intelektualnej; stypendystka uniwersytetów w Cambridge i w Oksfordzie; dożywotni członek *Clare Hall – College for Advanced Study* Uniwersytetu w Cambridge; laureatka Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w konkursie Urzędu Patentowego RP za najlepszą rozprawę habilitacyjną z zakresu własności intelektualnej w 2007 r.; pełniła różne funkcje, będąc: członkiem Kolegium NIK, członkiem Komisji Prawa Autorskiego, arbitrem Sądu Polubownego ds. Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji, ekspertem w Zespole ds. Przeciwdziałania Narużeniu Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Czytaj także
w aplikacji Smarteca

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMÓWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 79 ZŁ (W TYM 5% VAT)